

Orixe gure artean

Berri pozkarria benetan auxe. Gure artean dugu berriro Ormaetxea jauna. Egia da nonnai eta noiznai ere ezuela Euskal-erritik aldegin, Euskal-erria berekin zeramalako edo, eta oni eta onen izkuntzari eskeiñi diola beti bere nekeen etekiña. Baiña, alaz ere... Orain, ordea, emen daukagu, ikusiz eta ikasiz iñoiz baiño aberatsago.

Pozkarria benetan Orixe'ren etorrera, bai aaztutzeke zeukaten aspaldiko adiskideentzat ta bai bere lanez kanpora ezagutzen etzutenentzat. Eta azkenekoetakoa naizen ezkerero, auetaz mintza nadin bereziki.

Urrutiko adiskideok Orixe'gandik bi gauza ikasi ditugulakoan nago, batez ere, biotz-biotzez maite ditugun gauza bi: bere idaz-lanen bidez Euskal-erriari eman dion poesi-izaera, urteen joanak desegin edo aldatuko eztuen betiko izaera arrigarria, eta euskeraz entzuarazi digun musika berri garbia. Musika ori daukagu balarrietan sartua amaika ikasle koxkor eta kaxkarrek, ta doiñu ortara saiatu nai genduke gure mintzoa, nai ta ezin badugu ere.

Jakin-naiak zirikatzen ginudelako —geron eta besteren jakin-naiak—, beragana jo dugu berri billa. Ona zenbait galde-erantzun:

—Ze lan duzu esku-arteana? Bat edo bat aurki agertzekotan omen da. Egia?

—Alai nai, baiñan ezin. San Agustin'en "Aitorkizunak", beintzat. *Salmo*-ek ba'dute Eliz-baimena, baiñan argitaldaria esan bear du bai al dezaken edo ditekene.

(Salmoen itzulketa, berea izanik ere, ez omen du begi txarrez ikusten Orixe'k. Ezta au egilleak esana, jakiña, kalean entzuna baizik, baiña berri ona izanik eztugu ixilpean gorde nai).

—Nonbait esan duzu —Meza-liburuan noski— berreun edo irureun lagunentzat ari zerala, besteei ajola etzaielako edo. Zergatik ote irakurleak ain urri izatea?

—Lenbizi, liburua' garestiz erosiko ez dutelako. Gero gure erria irakurle ez dalako.

—Euskal-liburuak zaillak arkitzen dituzte askok. Norena ote da geienbat errua, egilleena edo irakurleena?

—Biena.

—Irakurleak euskal-gaietan bear bezain ikasiak ezpadira, zein izango litzake erakusteko eta zaletzeko biderik erosoena?

—Gauza urragarri bat idaztea, v. g. "Coprógenas" antzekoa.

(Bide ontatik ez ote da iñor abiatu? Jakitekoa litzake kiritsak lore-usaiak baiño irakurle geiago bildu ote duen).

Galdera geiago ere egin dizkiogu. Ea, esate baterako, batasun-billa, eguzki edo etzin-aldera, zaarretara edo berrietara jo bear dugun; ea XVII'gn, mendeko izkuntza berpizteari ditekuan gauza aal derizkion, eta abar. Baiña Ormaetxea jaunak galdetzeko baimena esku-zabalki eman arren, erantzuteko (edo ez erantzuteko) eskubidea beretzat gorde du, gizon zuurrari dagokionez. Esan dezagun, zirikatzen aritu gerala aitortu dugun ezker, eztugula eztabaida gorroto. Pakeak ere ederrago dirudi burrukaldi gogor baten ondoren. Lege Zaarreko oitura dugu ori euskaldunok eta etziran egiteko ortan makalak izan Larramendi, Azkue, Urkixo eta beste ainbeste ta ainbeste. Ezta makala ere, dakigunez, poesia, gramatika edo gaurko kultura dala, Ormaetxea jauna.

Baiña Orixegure artean ikusteak ematen digun pozean ezin ditekue eztabaidarik izan. Orrexegatik ematen diogu, danon izenean, ongi-eto-rririk beroena.

ADISKIDE BERRI

